

AB-107

April-2021

M.A., Sem.-I

406 : Economics

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્ન 14 માર્ક્સનો છે : 42
1. પર્યાવરણ અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો.
  2. નિવસનતંત્ર એટલે શું? નિવસનતંત્રના જુદા-જુદા કાર્યો સમજાવો.
  3. બજારની નિષ્ફળતા એટલે શું? સંપૂર્ણ માહિતી કઈ રીતે બજારની નિષ્ફળતામાં પરિણમે છે ?
  4. પર્યાવરણીય વસ્તુમાં કઈ રીતે બાહ્યતા બજારની નિષ્ફળતામાં પરિણમે છે ?
  5. શું તમને લાગે છે કે પિગુવીયન કરવેરા પ્રદૂષણને અંકુશમાં લેવા કાર્યક્ષમ છે ? કઈ રીતે ?
  6. વિનિમય યોગ્ય પ્રદૂષણના પરવાનાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
  7. ટકાઉ વિકાસનો ખ્યાલ તેના નિર્દેશકો દ્વારા સમજાવો.
  8. 'Limits to Growth' અને 'Zero Growth' ના ખ્યાલોનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

વિભાગ – II

કોઈપણ 4 MCQનો જવાબ લખો :

9. MCQs : 8
- (1) સહિયારી મિલકત એટલે શું?
    - (a) વ્યક્તિગત માલિકીના હક્કો હોય.
    - (b) મિલકતની ઉપર સરકારની માલિકી તથા અંકુશ હોય.
    - (c) સાધન ઉપર કોઈની માલિકી તથા અંકુશ ન હોય.
    - (d) સંયુક્ત રીતે મિલકત ઉપર અધિકાર હોય અને ચોક્કસ ગ્રુપ દ્વારા તેનું સંચાલન થતું હોય.
  - (2) એક વસ્તુ જે તેના ઉત્પાદનની નકારાત્મક બાહ્યતા ઉભી કરતું હોય તેના ઉપર આબકારી જકાત કરવેરા નાંખતા :
    - (a) કરવેરાથી ભેગી કરાતી આવક કરતાં ખૂબ વધારે બોજો
    - (b) સ્પષ્ટ રીતે આર્થિક સમાનતા વધારે
    - (c) તે વસ્તુને બદલે બીજી નજીકની અવેજીની વસ્તુનો વધારે વપરાશ છે.
    - (d) આવા કેસમાં વધારે કિંમત અને ઓછું ઉત્પાદન વધારે યોગ્ય છે.

- (3) પ્રદૂષિત કરતા ઉદ્યોગનું પહેલા જે બાહ્ય ખર્ચ હતું તેને જો આંતરિક કરવામાં આવે તો તેના ગ્રાહકોને .....
- ઉત્પાદન અને ઉત્પાદનનો ખર્ચ બંને વધશે.
  - ઉત્પાદન ઘટશે અને વસ્તુનો ખાનગી ખર્ચ વધશે.
  - પ્રદૂષણ કરતી કારખાનાઓની નજીકમાં રહેતી વ્યક્તિઓનું જીવનધોરણ ઘટશે.
  - બંને ઉત્પાદન અને વસ્તુની કિંમત ઘટશે.
- (4) જો પ્રદૂષણ કરનાર અને ભોગવનાર બંનેની સંખ્યા નાની હોય અને જૂથને ઓળખી શકાય તો .....
- પ્રદૂષણને અંકુશમાં લાવવું તે ઉત્તમ હલ છે.
  - ચોખ્ખી ટેકનોલોજી વાપરવા માટે ઉત્પાદનનો કર સૌથી સારું પ્રેરકબળ છે.
  - બાહ્યતા ઘટાડવા માટે ખાનગી સોદાશક્તિ ઉત્તમ રસ્તો છે.
  - પ્રદૂષણ કરનાર માટે બાહ્યતાને આંતરિક કરવી મુશ્કેલ છે.
- (5) જો પ્રદૂષણ ઘટાડવાનો સીમાન્ત ખાનગી ખર્ચ તેના સીમાન્ત સામાજિક લાભ કરતાં વધારે હોય તો _____ ઘટાડો થશે
- પ્રદૂષણમાં જ્યાં સુધી તેની બાહ્ય અસર નહિવત થાય
  - પ્રદૂષણ ઘટાડવાના પ્રોગ્રામ અને પ્રદૂષણમાં વધારો કરશે.
  - નવી અને વધારે કાર્યક્ષમ મૂડીનો સ્વીકાર.
  - આપણી કુદરતી સંસાધનો સાચવવા માટે રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદન
- (6) ઉષ્માગતિકનો કયો નિયમ દર્શાવે છે “કોઈપણ બંધ ઉષ્માગતિક તંત્રની આંતરિક ઊર્જા, તંત્ર વડે અથવા તંત્ર પર કરેલ કામ અને તંત્રમાંથી દૂર કરેલ અથવા આપેલી ગરમી બરાબર હોય છે.”
- ઉષ્માગતિકનો પ્રથમ નિયમ
  - ઉષ્માગતિકનો બીજો નિયમ
  - કોઝ પ્રમેય
  - પોર્ટર પરિકલ્પના
- (7) પર્યાવરણીય કુઝનેટ વક્ર (EKC) નો એક મહત્વનો ઉપયોગ છે.
- આવકના નીચા સ્તરે, પ્રદૂષણમાં એક સરખા દરે વધારો થતો નથી કારણ કે પ્રદૂષણનો પ્રતિભાવ નબળો હોય છે.
  - તે જરૂરી નથી કે વૃદ્ધિ અને વિકાસ પર્યાવરણીય નુકસાનને વધારતું હોય.
  - જેમ આવકો ઘટે છે, પર્યાવરણીય ગુણવત્તા માટે ચૂકવણીની તૈયારી વધશે, અને ઉપભોગમાં મોટા પાયા પર ત્યાગ ખૂબ મોટા પર્યાવરણીય લાભ પૂરા પાડશે.
  - પ્રદૂષણ શરૂ થતા સ્તરેથી નીચે ઉતરતી તકનીકનો ઉપયોગ નહીં થાય.
- (8) જ્યારે સરકાર પ્રદૂષણને ઘટાડવા માટે standard અને ટેકનોલોજીનો બદલાવ કાયદા અને અંકુશોથી કરે ત્યારે સરકાર કયા અભિગમો વાપરે છે ?
- સાવચેતીનો સિદ્ધાંત
  - કોઝ સિદ્ધાંત
  - કમાન્ડ અને કન્ટ્રોલ અંકુશો
  - પિગુવિન ટેક્સ

Seat No. : _____

AB-107

April-2021

M.A., Sem.-I

406 : Economics

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

Attempt any **three** questions from the following. Each questions is of **14** marks : **42**

1. Explain the relation between Environment and Economic Development.
2. What is Eco-system ? Explain the various functions of Eco-system.
3. What is Market Failure ? How asymmetric information result in market failure ?
4. Explain how externality results in market failure in environmental goods.
5. Do you think that Pigouvian tax is effective in controlling pollution ? How ?
6. Explain the theory of Tradeable Pollution Permits.
7. Discuss the concept of sustainable development with the indicators.
8. Critically evaluate the concept of limits to Growth and 'Zero Growth'.

PART – II

Attempt any **4** MCQs from the following :

9. MCQs : **8**
  - (1) What is a common-property regime ?
    - (a) Individuals hold entitlement.
    - (b) Government owns and controls property.
    - (c) No one owns or exercises control over the resource.
    - (d) Property is jointly owned and managed by a specific group.
  - (2) An excise tax newly imposed on a good for which negative externalities are generated in production would tend to cause :
    - (a) enormous excess burdens relative to tax revenues collected.
    - (b) unambiguously enhanced economic equity.
    - (c) greater use of the good to replace its close substitutes.
    - (d) higher prices and falling production, which may be desirable in such cases.

- (3) Internalizing all costs that were previously external to a polluting industry and its customers causes
- (a) both output and the cost of the product to rise.
  - (b) output to fall and the private cost of the product to rise.
  - (c) the standard of living adjacent to polluting factories to fall.
  - (d) both output and the price of the product to decline.
- (4) If both polluters and pollutees belong to small, easily identified groups :
- (a) regulation is the best solution to pollution.
  - (b) output taxes create proper incentives to adopt cleaner technology.
  - (c) private bargaining may be the most efficient way to reduce externalities.
  - (d) it is very difficult for polluters to internalize externalities.
- (5) If the marginal private costs of pollution abatement exceed its marginal social benefits, efficient moves might entail reducing
- (a) pollution until the external effects were negligible.
  - (b) abatement programs and allowing more pollution.
  - (c) the adoption of newer and more efficient capital.
  - (d) national output to conserve more of our natural resources.
- (6) Which law of thermodynamics states “The change in the internal energy of a closed thermodynamic system is equal to the sum of the amount of heat energy supplied to or removed from system and the work done on or by the system ?”
- (a) The 1st Law of Thermodynamics
  - (b) The 2nd Law of Thermodynamics
  - (c) The Coase theorem
  - (d) The Porter Hypothesis
- (7) One of the important implications of an Environment Kuznets Curve (EKC) is that
- (a) At low levels of income, pollution does not rise with flat growth because the pollution response is weak.
  - (b) Growth and development in a country does not necessarily lead to environmental degradation.
  - (c) As income falls, the willingness to pay for environment quality rises, and increasingly large sacrifices in consumption are made to provide great environmental benefits.
  - (d) Below a threshold level of pollution, the dirtiest technology will not be used.
- (8) When government uses laws and regulations that dictate the standards and technology used to reduce pollution, which approach is the government using ?
- (a) The Precautionary Principle
  - (b) The Coase Theorem
  - (c) Command-and-control regulations
  - (d) Pigovian Tax
-